

ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

1770-1843

John K. J. J.



Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

<<Ο Γέρος του Μοριά >>

□ Περιεχόμενα

- Καταγωγή
- Νεανικές εμπειρίες
- Βίος
- Γνωστότερες μάχες
- Μάχη στα Δερβενάκια
- Απόβαση του Ιμπραήμ
- Ιστορικές φράσεις του Κολοκοτρώνη
- Φυλακισμένος στο Ναύπλιο
- Δίκη και απελευθέρωση
- Τελευταία χρόνια
- Υπογραφή
- Άγαλμα Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

ΚΑΒΆΛΑ ΠΑΝ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΚΑΒΆΛΑ ΠΡΟΣΚΥΝΆΝΕ
ΚΑΒΆΛΑ ΠΆΤΡΝΟΥΝ Τ' ΑΝΤ΄ΙΔΩΡΟ
ΑΠ' ΤΟΥ ΠΑΠΆ ΤΟ ΧΈΡΙ ...

(δημοτικό τραγούδι των Κολοκοτρωναίων, στο οποίο απεικονίζεται η γενιά του, περήφανη, να μετακινείται, συνεχώς ευρισκόμενη πάνω σε άλογο.)

Καταγωγή

Απο τις αρχές του 16 αιώνα γνωρίζουμε για την οικογένεια του Κολοκοτρώνη και την επαναστατική της δράση στο Ρουπάκι, ένα χωριό στην Καλαμάτα.

Εποχή που, αρχηγός του στόλου των Οθωμανών ήταν ο περιβόητος πειρατής, γνωστός και από τις ταινίες του Χόλυγουντ, Μπαρμπαρόσα (κοκκινογέννης πειρατής) και ο οποίος κατέπνιξε τα επαναστατικά κινήματα.

Λόγω των αντίποινων των Τούρκων στο Ρουπάκι, οι πρόγονοι του Κολοκοτρώνη εγκατέλειψαν το χωριό και διασκορπίστηκαν σε διάφορα μέρη.

Το όνομα Τσεργινής ή Τζεργινής, που στα τούρκικα σημαίνει διωγμένος (από τον τόπο του) έγινε με τον καιρό το επίθετο τους. Πριν δεν υπήρχαν κοινοτικά ληξιαρχεία και δεν γνωρίζουμε το επίθετο τους.

Καταγωγή

Υπάρχουν δυο εκδοχές για την αλλαγή του επωνύμου.

Το 1611 ,ο Λάμπρος Τσεργίνης ,ξακουστός κλέφτης, σε μια μάχη λαβώνεται στα οπίσθια και το αίμα του, παγωμένο από το κρύο είχε κολλήσει τα ρούχα του πάνω στην κοτρώνα και με τις λίγες δυνάμεις που είχε δεν μπορούσε να σηκωθεί.

Και η δεύτερη:

Ο Γιάννης (παππούς του Κολοκοτρώνη) ήταν αρχηγός των κλεφτών, σε κάποια μάχη τον είδε ένας αρβανίτης και φώναξε

-Βρε τι Μπιθέκουρας είναι αυτός,

οπού μπίθα είναι τα οπίσθια και γκούρα η πέτρα στα Αρβανίτικα.

Οποία εκδοχή και να πάρουμε σύντομα το παρατσούκλι έγινε επώνυμο. Από τα πιο δοξασμένα στον Ελλαδικό χώρο.

Καταγωγή

Στις 3 Απρίλιου 1770 ,η Ζάμπια Κωστάκη γεννά τον Θεόδωρο, κάτω από ένα δέντρο στο Ραμαβούνι Μεσσηνίας κυνηγημένη από τους Τούρκους, μετά την αποτυχία του Ορλωφικού κινήματος. Τον ονόμασε Θεόδωρο προς τιμήν του Θεοδώρου Ορλωφ.

Ο πατέρας του ο Κωνσταντής ,φημισμένος κλέφτης, σκοτώθηκε από τους Τούρκους όταν ο Θεόδωρος ήταν 10 χρονών. Η Ζάμπια και τα πέντε παιδιά της κατάφεραν να γλυτώσουν την σφαγή και κατέφυγαν στην Μάνη αλλά συνέχεια ξενιτεύονταν για να γλυτώσουν από τους Τούρκους.

Λόγω της μεγάλης φτώχειας δεν έμαθε γράμματα. Η μητέρα του έκοβε ξυλά τα οποία ο Θεωδωρής τα μετέφερε στην Τρίπολη και τα πουλούσε.

Νεανικές εμπειρίες

Μια μέρα που είχε βρέξει πολύ, ο Θοδωρής πήγε με το γαϊδούρι του φορτωμένο ξυλά στην Τρίπολη. Το ζώο παραπάτησε σε μια λακκούβα με νερό και πιτσίλησε τα ρούχα διερχομένων Τούρκων. Ένας από αυτούς χτύπησε το δεκατριάχρονο αγόρι. Ο Κολοκοτρώνης αισθάνθηκε ταπεινωμένος και οργισμένος και έδωσε όρκο ότι δεν θα ξαναπατήσει στην Τρίπολη παρά μόνο ελεύθερος! Επέστρεψε 51 ετών ως ελευθερωτής.

Είχε τηρήσει τον όρκο του.

Βίος

Δεκαπέντε (15) χρονών βγήκε αρματολός στην επαρχία Λεονταρίου (νομός Αρκαδίας σήμερα).

Στα εικοσι (20) του χρόνια παντρεύτηκε την Αικατερίνη Καρούτσου και αποκτά τρεις (3) γιους (τον Πάνο, τον Ιωάννη-Γενναίο, και τον Κωνσταντίνο) και δυο (2) κόρες την Ελένη και την Γεώργησα. Επίσης πολύ αργότερα, και ενώ έχει πεθάνει η σύζυγος του αποκτά ακόμη έναν γιο, τον Παναγιώτη(1836) με την συντροφο του Μαργαριτα.

Το 1797 (27 ετών ο Θεόδωρος) οι Τούρκοι τον βάζουν στο μάτι γιατί ήταν ενταγμένος στα σώματα των κλεφτών και για τα επόμενα χρονιά επιδόθηκε σε σφοδρό ανταρτοπόλεμο με τα 60 παλικάρια του.

Στο 1802 έρχεται φερμάνι από τον Σουλτάνο να σκοτώσουν με κάθε τρόπο τον Κολοκοτρώνη.

Βίος

Το 1806 σε ηλικία τριανταέξι (36) ετών ,καταφεύγει μαζί με την οικογένεια του στην αγγλοκρατούμενη Ζάκυνθο ,οπού κατατάσσεται στον αγγλικό στρατό, στο τμήμα των Ελλήνων εθελοντών και φθάνει μέχρι των βαθμό του ταγματάρχη. Μετά την διάλυση του σώματος αυτού(1817) εργάστηκε σαν ζωέμπορος και χασάπης. Στη Ζάκυνθο έμαθε γράμματα μαζί με τα παιδιά του και μελέτησε την ιστορία ,που ήταν το πάθος του.

Μυήθηκε στην φιλική εταιρεία σε ηλικία σαρανταοκτώ(48) ετών, το 1818 και τον επόμενο χρόνο , το 1819,έχασε την σύζυγο του.

Στις 23 Μάρτιου 1821 ύψωσαν το λάβαρο της επανάστασης στην Καλαμάτα μαζί με τους υπόλοιπους αγωνιστές και την ελευθέρωσαν χωρίς να πέσει ούτε ένας πυροβολισμός ,αφού οι Τούρκοι πιάστηκαν κυριολεκτικά στον ύπνο.

Τον Σεπτέμβρη άλωσε την Τρίπολη και αναδείχτηκε σε αρχιστράτηγο των επαναστατικών δυνάμεων, συνδυάζοντας την εμπειρία του στον ανταρτοπόλεμο, τις γνώσεις του από τον αγγλικό στρατό ,την διορατικότητα του ,την εξυπνάδα του και την αγάπη του για την πατρίδα..

Γνωστότερες μάχες

- Η νίκη των Ελλήνων στο [Βαλτέτσι](#) (13 Μαΐου 1821) και η άλωση της [Τριπολιτσάς](#) (23 Σεπτεμβρίου 1821), που οφείλονται αποκλειστικά και μόνο στον Κολοκοτρώνη, τον επέβαλαν ως αρχηγό του επαναστατικού στρατού της Πελοποννήσου.
- Στη μάχη των [Δερβενακίων](#) (26 - 28 Ιουλίου 1822), όπου καταστράφηκε ο στρατός του Δράμαλη, αναδείχθηκε η στρατηγική του ιδιοφυΐα και η κυβέρνηση Κουντουριώτη τον διόρισε αρχιστράτηγο των επαναστατικών δυνάμεων. Η ίδια, όμως, κυβέρνηση θα τον φυλακίσει στην Ύδρα, κατά τη διάρκεια των [εμφύλιων συρράξεων](#) των ετών 1823 και 1824, όπου είχε πρωταγωνιστικό ρόλο. Θα τον απελευθερώσει τον Μάιο του 1825, όταν ο [Ιμπραήμ](#) απειλούσε να καταστείλει την επανάσταση και θα του αναθέσει εκ νέου την αρχιστρατηγία του Αγώνα. Μετρ του κλεφτοπολέμου και της «καμμένης γης», θα κατορθώνει να κρατήσει ζωντανή την επανάσταση μέχρι τη [Ναυμαχία του Ναβαρίνου](#) (7 Οκτωβρίου 1827).

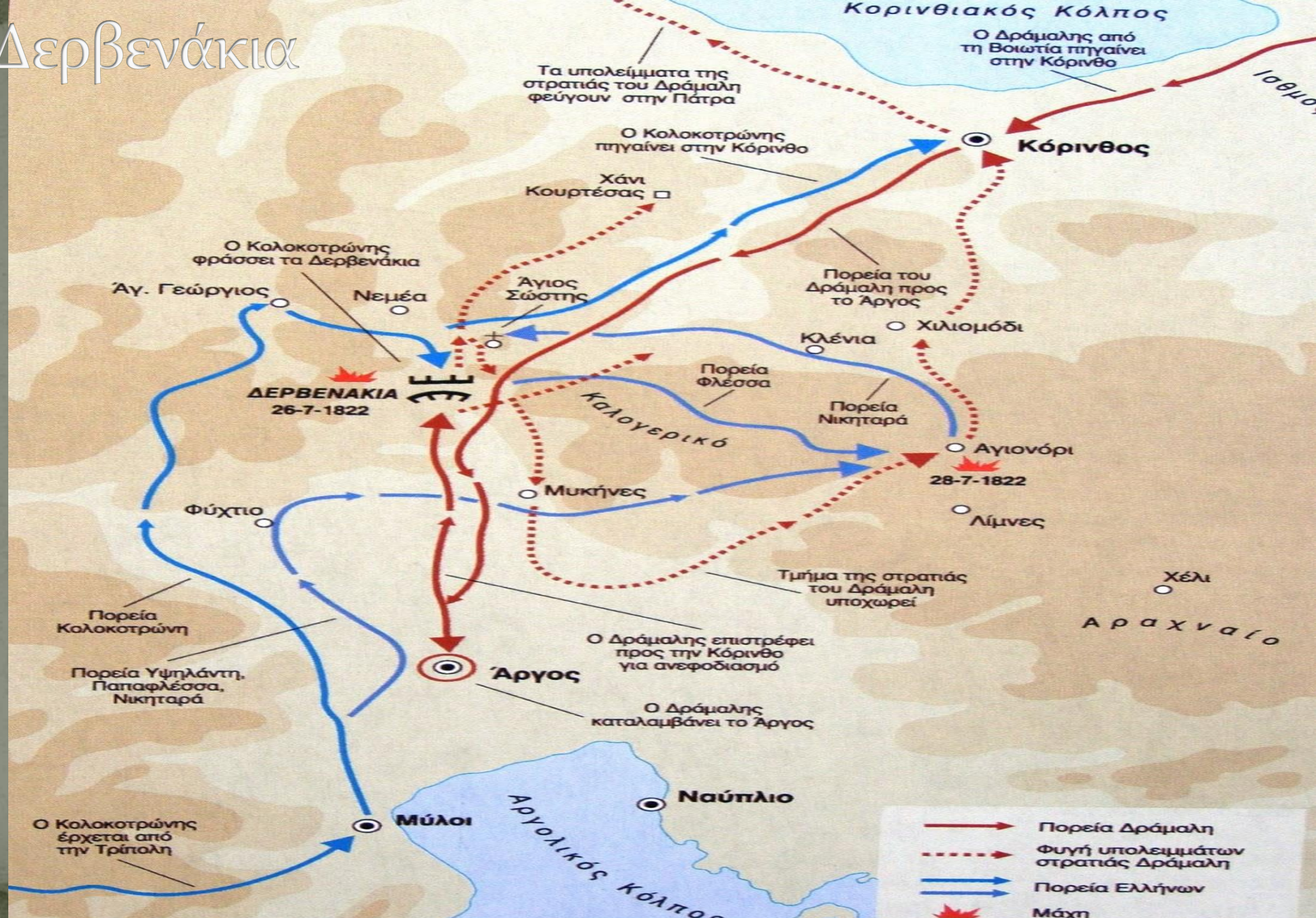
Η μάχη στα Δερβενάκια

Μια απο τις μεγαλύτερες επιτυχίες του Γέρου του Μοριά, ηταν η μάχη στα Δερβενάκια, τον Ιούλιο του 1822. Εκει αναδείχτηκε για μια ακόμη φορά η ευφυια του.

Ο Δράμαλης με 25 000 Τούρκους εφθασε μέχρι το Άργος, ανενόχλητος σκορπίζοντας τους Έλληνες μόνο και μόνο στο άκουσμα του. Ο Κολοκοτρώνης σήκωσε το ανάστημα του, εμπύχωσε τους Έλληνες και οργάνωσε αντεπιθεση. Έκαψε τα πάντα στον αργολικό κάμπο με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να πεθαίνουν απο την πείνα (τακτική της καμένης γής) και της αρρώστειες .

Ο Δράμαλης αποφάσισε να γυρίσει στην Κόρινθο για βοήθεια. Ο Κολοκοτρώνης το αντιλήφθηκε και ταμπουρώθηκε στα στενά των Δερβενακείων. Εκει 2500 Έλληνες περίμεναν κρυμμένοι και χτύπησαν με το σήμα του αρχηγού. Χάθηκαν 3000 Τούρκοι και όσοι απόμειναν έπεσαν στο Αγιονόριο πάνω στα τμήματα του Υψηλάντη και του Νικηταρά και υποχρεώθηκαν σε δεύτερη ηττα. Η τρομερή για την εποχή στρατιά του Δράμαλη , διαλύθηκε και όσοι σώθηκαν δεν είχαν το σθένος να ξαναπολεμήσουν.

Μάχη στα Δερβενάκια



Απόβαση του Ιμπραήμ

Το 1824 οι πολιτικοί του αντίπαλοι, δεν καλοβλέπουν την απήχηση του Κολοκοτρώνη στον λαό και σκοτώνουν τον πρωτότοκο γίο του Πάνο. Τότε ο Θεόδωρος παραδόθηκε για να τερματιστεί ο εμφύλιος. Τον Φεβρουάριο του 1825 φυλακίστηκε για πρώτη φορά στην Ύδρα ,αλλα αποφυλακίστηκε άρον άρον, καθώς ήταν ο μόνος που μπορούσε να αντιμετωπίσει τον Ιμπραήμ που ήταν επικεφαλής στρατιάς τουλάχιστον 35000 Τουρκοαιγυπτίων και έφτασε στην Πελοπόννησο.

Απόβαση του Ιμπράημ

"Φωτια και τσεκουρι στους προσκυνημενους"

Το καλοκαίρι του 1827 η Πελοπόννησος εξακολουθεί να καίγεται απο τον Ιμπραήμ που εφαρμόζει τώρα και την μέθοδο του μαζικού προσκυνήματος (δήλωση υποταγής) με χορήγηση στους Τουρκοπροσκυνημένους ,ειδικού χαρτιού γνωστού ως προσκυνοχάρτι.

Σε αυτη την πολύ δύσκολη συνθήκη,μιας και πολλοί ηταν αυτοί που προσκύνησαν, ο Κολοκοτρώνης εξαπολύει φόβο και τρόμο στους προσκυνημένους,με σκοπό να φοβούνται περισσότερο εκείνον παρά τον Ιμπραήμ και έτσι να τους κρατήσει μέσα στην επανάσταση.

Έτσι, μαζι με τον ανταρτοπόλεμο, που γνώριζε καλά, κατάφερε και έσωσε την ετοιμοθάνατη επανάσταση στην Πελοπόννησο.



ΔΩΣΤΕ ΜΟΥ ΤΑ ΠΡΟΣΚΥΝΟΧΑΡΤΙΑ
ΤΟΥ ΜΠΡΑΗΜΗ ΝΑ ΣΑΣ ΔΩΣΩ ΤΟΥ
ΕΘΝΟΥΣ.

ΟΠΟΙΟ ΧΩΡΙΟ ΔΕΝ ΓΥΡΙΣΕΙ ΣΤΟ
ΕΘΝΟΣ ΘΑ ΤΟ ΑΦΑΝΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ
ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΓΗΣ.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΘΑ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΟΙ
ΑΡΑΠΑΔΕΣ ΚΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ
ΘΑ ΜΠΑΙΝΩ ΕΓΩ, ΘΑ ΚΑΙΩ ΚΑΙ ΘΑ
ΣΚΟΤΩΝΩ !

ΦΩΤΙΑ ΚΑΙ
ΤΣΕΚΟΥΡΙ
ΣΤΟΥΣ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΕΝΟΥΣ

Ιστορικές φράσεις του Κολοκοτρώνη

ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1821

Ο κόσμος μας έλεγε τρελούς.

Εμείς αν δεν είμαστε τρελοί,

δεν εκάναμε

την επανάσταση.



Θ. Κολοκοτρώνης

"Η επανάστασις η εδική μας δεν ομοιάζει με καμίαν απο όσαις γίνονται την σήμερον εις την Ευρώπην. Της Ευρώπης οι επαναστάσεις εναντίον των διοικήσεων των είναι εμφύλιος πόλεμος. Ο δικός μας πόλεμος ήτον ο πλέον δίκαιος, ήτον έθνος με αλλο έθνος, ήτον με ενα λαόν όπου ποτέ δεν θέλησε να αναγνωρισθή ως τοιούτος, ούτε να ορκισθεί, παρά μόνον οτι έκαμνε η βία."

Φυλακισμένος στο Ναυπλιο

Ο Κολοκοτρώνης δεν σταματά να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στα στρατιωτικά και πολιτικά δρώμενα της εποχής έως και το τέλος της επανάστασης. Στηρίζει τον Καποδίστρια και μετά την δολοφονία του, παραμένει ενεργός στην πολιτική σκηνή στηρίζοντας το ρώσικο κόμμα. Αυτό δεν άρεσε σε πολλούς και έτσι έγινε στοχος συκοφαντιών.

Μετά απο σκευωρία ,κατεληξε να κατηγορηθεί για εσχάτη προδοσία και συνελήφθει το Σεπτέμβρη του 1833 μαζί με τους οπλαρχηγούς, Πλαπούτα, Τζαβέλα και τον ανιψιό του Νικηταρά. Αν και οι κατηγορίες για συνομωσία ,απέναντι στον ανήλικο βασιλιά Όθωνα και της κυβέρνησης του, ηταν αστήριχτες, τελικά έγινε δίκη.

Παρόλο που οι δυο απο τους πέντε δικαστές αρνήθηκαν να υπογράψουν την ετυμηγορία ,οι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν σε θάνατο!

Ο άνθρωπος που υπερασπίστηκε με τόσο πάθος την ελευθερία των Ελλήνων φυλακίστηκε στο Ναυπλιο.

Δίκη και απελευθέρωση

Μετά από μια δίκη παρωδία και υπό τον φόβο , εξεγέρσεων και ταραχών που θα ακολουθούσαν μια εκτέλεση των ηρώων του 1821, απο τον λαό, που δεν συμεριζόταν τα βρώμικα παιχνίδια της εξουσίας ,η θανατική ποινή μετατράπηκε σε κάθειρξη 20 ετών.

Όταν το άκουσε ο Κολοκοτρώνης είπε πάλι τον ευτράπελο λόγο του "Θα τον γελάσω τον Βασιλιά,δεν θα ζήσω τόσους χρόνους.."

Για τους επόμενους έντεκα μήνες έμειναν σε άθλιες συνθήκες , φυλακισμένοι στο Παλαμίδι.Οι δικαστές Τερτσέτης και Πολυζωίδης θεωρήθηκαν ήρωες απο τον λαό,αν και οι αντιβασιλείς τους οδήγησαν σε δίκη.

Μια μελανή σελίδα της ιστορίας μας, που οφείλεται στα εγχώρια πάθη ,τις ίντριγκες και τις απροσχημάτιστες παρεμβάσεις των ξένων δυνάμεων(Αγγλία,Γαλλία ,Ρωσία)που δρούσαν στην ελληνική πολιτική σκηνή με σκοπό τα συμφέροντα τους.

Τελευταία χρόνια

Όταν ο Όθωνας ενηλικιώνεται δίνει χάρη στον Κολοκοτρώνη και τον Πλαπούτα, το 1835. Τον αποφυλακίζει, τον διορίζει υποστράτηγο και σύμβουλο της επικρατείας και του απονέμει το ανώτατο παράσημο του τάγματος του Σωτήρος.

Τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του θα τα περάσει στην οδό Λέκκα και Κολοκοτρώνη στην Αθήνα εκεί που τώρα βρίσκεται το έφιππο άγαλμα του. Υπαγόρευσε τα απομνημονεύματά του στον λόγιο Γ. Τερτσέτη μερικά χρόνια πριν πεθάνει.

Λίγους μήνες πριν το τέλος, περιόδευσε σε όλον τον Μορια και από όπου περνούσε έβλεπε φίλους και εχθρούς δίνοντας και παίρνοντας συγχώρεση. Πέθανε στην Αθήνα το 1843 σε ηλικία εβδομηντατριών (73) ετών μετά από μια γιορτή στα βασιλικά ανάκτορα μάλλον από εγκεφαλικό. Κηρύχθηκε τριήμερο εθνικό πένθος. Ήταν τόσοσ ο λαός που ακολούθησε την πομπή, που όταν ή αρχή της έμπαινε στην Εκκλησία (Αγία Ειρήνη), ή ουρά της πομπής δεν είχε μπει ακόμα στην αρχή της Έρμου.

"Ο Θεός υπέγραψε την
Ελευθερία της Ελλάδας και
δεν παίρνει πίσω την
υπογραφή Του"

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Θ. - αι. - τ. - ξ. - α. - γ.



Πηγές

- Γεώργιος Τερτσέτης Κολοκοτρώνη Απομνημονεύματα
- «Επαναστάτες» του Μουσταφά Ρεζέ και του Κέι Φίλιπς
- https://www.ethnos.gr/istoria/94796_i-anatrihiastiki-apologia-toy-kolokotroni-ena-bima-prin-apo-tin-gkilotina
- <https://history.arsakeio.gr/index.php/f-e-kai-1821/81-o-theodoros-kolokotronis-kai-i-filekpaideftiki-etaireia>
- <https://www.mixanitouxronou.gr/i-agnosti-zoi-toy-theodoroy-kolokotroni-prin-apo-tin-epanastasi-toy-1821-to-chastoyki-toy-toyrkoy-otan-itan-12-eton-kai-o-thanatos-toy-patera-toy-se-poliorkia-sti-mani-neia-ekpompi-me-ta-gegonota-poy/>
- <https://www.armyvoice.gr/2018/05/zampia-kotsaki-i-mana-protipo-pou-gennise-enan-iroa-sto-chorafi/>